

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/15638

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1044

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7/15638)

009289

03 Ağustos 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 21.07.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-24895 sayılı yazısı.

Bitlis Milletvekili Sayın Mehmet Nezir KARABAŞ'ın, tarafıma tevcih ettiği 7/15638 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, TTK Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**BİTLİS MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET NEZİR KARABAŞ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/15638)**

Sorular 1- 5:

Edirne'nin Keşan ilçesine bağlı Küçükdoğanca köyündeki maden kazası sonrası 3 işçi ocak içerisinde mahsur kaldı.

- Ülkemizde yıllar itibariyle yaşanan maden kazaları ile bu kazalarda ölen ve sakat kalan madenci sayısı kaçtır?
- Ülkemizde iş kazalarında ölen maden işçisi sayısının Avrupa ortalamasına oranı kaçtır?
- Türkiye ile önemli maden üreticilerinden Kanada, ABD ve Avustralya'da yaşanan maden kazaları mukayese edildiğinde, bu kazalarda ölen madenci sayısı oranı kaçtır?
- Madencilik faaliyetlerindeki kaza riskini minimize eden ülkelerdeki örnek uygulamaları inceleyip, ülkemizdeki maden işletmelerinde de uygulanmasına yönelik çalışmanız var mıdır? Varsa hangi aşamadır?
- Madenlerde çalışanların kaza riskine rağmen, mesleki eğitimden yoksun ve asgari ücrete razı olarak göze almasındaki toplumsal nedenleri irdeleyen bir araştırma yaptınız mı? Yaptıysanız nasıl bir sonuca vardınız?

Cevaplar 1- 5:

Türkiye Taş Kömürü Kurumu (TTK) Genel Müdürlüğü verilerine göre, kömür ocaklarında 1941-2009 tarihleri arasında (390.207) adet kaza meydana gelmiş olup, bu kazalar (3.736) ölümlü ve (384.870) yaralanma kazasıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün verilerine göre 2004-2006 yılları arasında Türkiye'de iş kazasında yaşamını yitiren maden işçisi oranı yüz binde 92.47 olmuştur. Portekiz'de bu oran yüz binde 43.67 ve Kanada'da yüz binde 35, ABD'de yüz binde 27.33'dür. Ülkemiz tektoniği oldukça faylı ve arızalı bir yapı arz etmesi nedeni ile kömür ocaklarında mekanize çalışma ancak sınırlı sayıda ocakta yapılmaktadır. Bu nedenle Zonguldak Taşkömürü Havzasında emek yoğun çalışma yapılabilmekte ve buna bağlı olarak da kaza sayısı ve frekansı mekanize çalışan ülkelere göre yüksek olmaktadır. Bununla birlikte 1980'li yıllarda (8.500) civarında olan iş kazası sayısı ve yaralı sayısı alınan önlemler sonucu giderek azalmış ve 2006 yılında (1.674)'e düşmüştür. TTK Genel Müdürlüğünce yapılan çalışmalarında kazalarda sıfır ölüm ve 1.500'ün altında yaralanma hedeflenmektedir (Kurum iş yerlerinde meydana gelen iş kazalarında önemsiz yaralanmaların payı büyüktür).

Bakanlığımızca madencilik faaliyetlerinin Dünya standartlarında yürütülmesi için teknik ve idari yapılanmalar hızla yapılmaktadır. Çalışma ortamının daha da güvenli hale getirilmesi için teknolojik yenilenmeler ve çalışanların bilgilendirilmesine yönelik eğitim çalışmaları sürdürülmektedir. Bu bağlamda, TTK Genel Müdürlüğünün rasyonel bir işletme haline getirilmesi, üretim ve verimliliğin artırılması, maliyetlerin düşürülmesi ve ülkemiz taşkömürü kaynaklarının etkin bir şekilde değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması amacıyla yeni yapılanmaya gidilmiştir. "Yeniden Yapılanma Programı" kapsamında Kurumun önümüzdeki 30 yıllık bir dönemde istikrarlı bir üretimi gerçekleştirebilmesi için makro seviyede bir amenajman planı yapılmıştır. Çalışmalar "Maden ve Taş Ocakları ile Açık İşletmelerde Alınacak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirleri Hakkında Tüzük" uyarınca yapılmaktadır. Bununla birlikte yönergeler hazırlanmakta ve risk değerlendirmeleri esas olan çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca, tüm personel sürekli eğitime tabi tutulmaktadır.

Soru 6:

2003 yılından bu güne kadar, iş güvenliği ve işçi sağlığı önlemlerini almadığı gerekçesiyle kaç işletmeye ceza kesilmiştir? Kesilen ceza miktarı nedir? Bu nedenle kapatılan işletmeler var mıdır? Varsa bu işletmeler hangileridir?

Cevap 6:

İş güvenliği ve işçi sağlığı önlemleri nedeniyle uygulanan cezalar ve kapatılan işletmeler hususunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından bilgi alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Soru 7:

Madencilik sektöründe yapılan özelleştirmeler ve taşeronlaştırmanın, maden kazaları üzerindeki etkisine ilişkin araştırma yaptınız mı? Yaptıysanız nasıl bir sonuca ulaştınız?

Cevap 7:

10 Haziran 2010 tarihinde TBMM’de kabul edilen ve yasalaşan 5995 sayılı “Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun” EK-7’nci maddesinde “Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişilerle yapmış oldukları rödovans sözleşmelerinde bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak iş kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar rödovansçıya aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin Maden Kanunundan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.” hükmü getirilmiştir. Bu hükümle maden sahalarında faaliyette bulunan rödovansçıların iş sağlığı ve güvenliği konularındaki idari, mali ve hukuki sorumlulukları artırılmıştır.

Maden ruhsat sahalarında yapılmakta olan faaliyetlerin madencilik çalışma şekillerine/kurallarına göre ve verilen projeye göre yapılıp yapılmadığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünce, özel durumlar dışında, 2 yıllık sürelerde periyodik olarak denetlenmektedir. Bunun yanı sıra ilgili kamu kurumlarının rödovans ile işlettiği sahalarındaki denetimleri aralıksız olarak yapılmaktadır. Dolayısıyla rödovans uygulamasının maden kazaları üzerinde etkisi olacağı düşüncesine Bakanlığımızca katılmamaktadır.